

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1886. Första Kammaren. N:o 36.

Onsdagen den 5 Maj f. m.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollen för den 28 nästlidne April.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

N:o 37, ang. beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar;

N:o 38, ang. regleringen af utgifterna under riksstatens första hufvudtitel;

N:o 39, ang. regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel;

N:o 47, ang. de i 63 § Regeringsformen föreskrifna kreditivsummor; samt

N:o 48, dels om fullbordande af stambanan Bräcke—Sollefteå, dels om beviljad anslag till en stambana genom öfre Norrland, dels ang. beviljad låneunderstöd för anläggning af jernväg från Göteborg till Varberg och dels om anvisande af statsbidrag för enskilda jernvägsanläggningars understödjande medelst län.

Upplästes och godkändes Särskilda Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse, N:o 49, till Konungen, i anl. af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till lag ang. de svenska Lapparnes rätt till renbete i Sverige och till lag ang. renmärken.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran följande under gårdagen bordlagda ärenden, nemligen: Stats-Utskottets utlåtande N:o 60 och memorial N:is 61 och 62, Lag-Utskottets utlåtande N:o 57 samt Riksdagens Särskilda Utskotts memorial N:o 3.

*Pension för
Justitierådet
C. A. Lind-
hagen.*

Föredrogs å nyo Stats-Utskottets den 1 och 4 i denna månad bordlagda utlåtande N:o 13 a, i anl. af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen ang. rättighet för Justitierådet Claes Albert Lindhagen till fyllnadspension å Allmänna indragningstaten.

Herr Statsrådet och Chefen för Justitie-Departementet von Steyern: Den enhällighet, hvarmed samtliga ledamöterna från denna Kammare i Stats-Utskottet reserverat sig mot Utskottets beslut att tillstyrka nedsättning i den af Kongl. Maj:it föreslagna fyllnadspensionen åt Justitierådet Lindhagen, gifver förhoppning om att Kammarrens beslut skall öfverensstämma med reservanternas förslag, icke med Utskottets. För denna utgång af frågan tala ock, så vidt jag förstår alla skäl. Justitierådet Lindhagen, som nu uppbär en lön af 10,000 kronor, är berättigad att två år härefter vid uppnådd pensionsålder afgå från embetet med pension från Allmänna indragningstaten af 8,000 kronor. Han har emellertid under sistlidne September månad träffats af ett slaganfall, i följd hvaraf han sedan dess varit och fortfarande är lam i högra sidan, så att han ej förstår röra hvarken arm eller ben. Han är på grund häraf, enligt hvad läkare intygat, oförmögen äfven för framtiden att sköta sitt justitierådsembete.

Under sin sjukdom är han berättigad att uppbära hela sin aflöning oakkortad; denna är nemligen icke indelad i lön och tjänstgöringspenningar, emedan justitierådsembeten enligt grundlagen ej ansetts kunna genom vikarie uppehållas. Oaktadt således Justitierådet Lindhagen opåtaladt kan stanna qvar vid sitt embete och uppbära hela sin lön, har han sjelfmant erbjudit sig att afgå mot det, att han tillerkändes rätt till pension af 8,000 kronor. Detta föreslås äfven i den Kongl. propositionen, men Stats-Utskottets pluralitet har velat nedpruta denna siffra till 7,000 kronor. Det är emellertid icke blott antagligt, utan ganska säkert att Justitierådet Lindhagen icke kan antaga ett sådant anbud. Man skulle med skäl kunna fordra detta, om han ännu vore vid yngre år, men då han inom så kort tid är pensionsberättigad, må man ej förtänka honom, om han föredrager att begagna sig af sin rätt att ännu i två år uppbära sin lön och sedan afgå med 8,000 kronors pension, framför att redan nu och för all framtid nöja sig med 7,000 kronor. Så vidt jag kunnat inhemta äro också hans förmögenhetsvilkor sådana, att han ej skulle kunna underkasta sig en sådan uppoffring. Icke heller kan han tvingas dertill, ty han innehar ett domareembete. Man skulle sålunda nödga honom att mot sin vilja behålla en tjänst, som han i följd af sin sjukdom vore oförmögen att sköta. Saken gestaltar sig då på det sätt, att Riksdagen nödgas till ett Justitieråd, som icke kan göra sin tjänst, först i två år betala 10,000 kronor och sedan under hans återstående lifstid 8,000 kronor, i stället för att, ifall Kongl. Maj:ts proposition bifalles, utgiften för samma ändamål inskränkes till 5,600 kronor om året. Ty just den omständigheten, att Justitierådet Lindhagen ifrågasatt pension före uppnådda 65 år, gör det möjligt att till densammes fyllande anlita

2,400 kronor af Civilstatens pensionsinrättnings tillgångar, hvilket eljest, enligt inrättningsens reglemente, ej skulle kunnat ske. Derföre är det ur statskassans synpunkt af vigt, att Kongl. Maj:ts förslag bifalles.

*Pension för
Justitierådet
C. A. Lind-
hagen.*

(Forts.)

Men det gifves äfven en annan, icke mindre vigtig synpunkt, och det är den af arbetenas behöriga gång inom Högsta Domstolen. Högsta Domstolen arbetar på två afdelningar och utgöres af 16 ledamöter, hvilket är det minsta antal, som är möjligt, då enligt grundlagens föreskrift i afgörande af viktigare mål 8 eller minst 7 ledamöter skola deltaga. Om nu en ledamot, såsom fallet är med Justitierådet Lindhagen, åtnjuter ständigt tjänstledighet och någon vikarie icke kan för honom förordnas, så blir följden den, att hans kamrater få göra hans tjänst i de fall, då domstolen måste vara fulltalig. Så har också under de senaste åtta månaderna skett, men man kan icke rimligtvis begära, att detta skall fortgå under ytterligare två års tid, helst om man besinnar att de flesta af dessa män, som för utöfvande af egna embeten hafva en synnerligen ansträngande tjänstgöring, uppnått en ålder af 60 år och derutöfver. I sådana mål åter, der domstolen icke behöfver vara fulltalig, der kommer ett justitierådsembete att ligga nere, hvarpå rättsskipningen och den rättssökande allmänheten måste komma att blifva lidande. Således vore det äfven ur Högsta Domstolens och allmänhetens synpunkt en fördel, om den Kongl. propositionen bifölles, hvarom jag får hos Kammaren anhålla.

Herr Fosser: Sedan jag begärde ordet, har Herr Statsrådet och Chefen för Justitie-Departementet så fullständigt yttrat sig i saken, att knappt något vidare kan vara att tillägga.

Då jag emellertid var förhindrad att närvara i Stats-Utskottet, då denna fråga afgjordes, och således icke heller var i tillfälle afgifva min reservation mot dess beslut, så ber jag nu att få säga några ord. Det vill synas mig, som om det knappt finnes mera än ett sätt, på hvilket denna fråga kan nöjaktigt och tillfredsställande lösas, och det är det, som af Kongl. Maj:t föreslagits. Genom att bifalla Utskottets förslag blir frågan icke alls ordnad. Det är, som redan af Herr Statsrådet påpekats, icke någon skyldighet för Justitierådet Lindhagen — och man kan icke heller billigtvis begära det — att han, som nu åtnjuter en lön af 10,000 kronor, skulle mot den lägre pensionen 7,000 kronor om året afsäga sig sitt embeta, då han, efter jemförelsevis så kort tid som två år, är berättigad till den högre, 8,000 kronor.

Icke heller skulle de olägenheter och den skada för rättsskipningen och rättsväsendet, som otvifvelaktigt blefve en följd deraf, att en af Högsta Domstolens ledamöter under ett par års tid icke komme att deltaga i göromålen, genom Utskottets förslag blifva afhjelpa.

Jag anhåller derför om bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Friherre von Kræmer: Jag kan, efter hvad som förut blifvit yttrad i denna sak, inskränka mig till att helt enkelt yrka afslag

*Pension för
Justitierådet
C. A. Lind-
hagen.
(Forts.)*

på Stats-Utskottets förslag i den mån det skiljer sig från Kongl. Maj:ts proposition och bifall till densamma.

Efter härmed slutad öfverläggning gjordes propositioner, först på bifall till hvad Utskottet i förevarande utlåtande hemställt och sedan derpå att Kammaren, med afslag å Utskottets hemställan, så vidt den skilde sig från Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, skulle bifalla denna framställning oförändrad; och förklarades den senare propositionen vara med ja besvarad.

Föredrogos å nyo och bifollos Stats-Utskottets den 1 och 4 innevarande Maj bordlagda utlåtanden och memorial:

N:o 57, i anl. af Kongl. Maj:ts proposition ang. upplåtelse till Stora Rörs hamnstyrelse af kronohemmanet Rörsberg på Öland;

N:o 58, i anl. af Kongl. Maj:ts proposition ang. öfverlåtelse till Göteborgs stad af eganderätten till kronans andel i förra Ostindiska kompaniets hus i nämnda stad; samt

N:o 59, med förslag till åtskilliga stadganden, som böra införas i det nya reglementet för Riksgäldskontoret.

*Om utver-
kande af ün-
dring i han-
delstraktaten
med Frank-
rike.*

Föredrogos å nyo Bevillnings-Utskottets den 1 och 4 i denna månad bordlagda memorial N:o 14, i anl. af återremiss af 3:dje punkten i Utskottets betänkande N:o 11, ang. ännu oafgjorda delar af tullbevillningen.

Herr Bennich: Jag vill blott fästa uppmärksamheten på att den skrifvelse, som Bevillnings-Utskottet föreslagit i öfverensstämmelse med båda Kamrarnes återremiss, efter min tanke, icke kan leda till framgång för det ändamål, hvartill man syftar.

Utskottet har förklarat sig sakna förmåga att ens antydningssvis uppgifva, på hvilket sätt en strängare kontroll skulle kunna åstadkommas, men på samma gång uttalar det sitt stora förtroende till regeringens förmåga att kunna utfinna något lämpligt sätt. Mig har det förekommit, som Riksdagen ej skulle vilja afåta sådana skrivelser till Kongl. Maj:t.

Hvad sjelfva saken angår, är skrifvelsen visserligen oskyldig, men det är icke alltid man bör skriva, äfven om skrifvelsen icke innebär någon skada.

Jag gör icke något yrkande, utan har endast velat fästa uppmärksamheten på det alldeles egendomliga förhållandet vid denna sak.

Herr Reuterswärd: Då den siste ärade talaren icke gjort något yrkande, kan jag inskränka mig till att blott yrka bifall till den af Bevillnings-Utskottet föreslagna skrifvelsen. Likväl vill jag bemöta den siste talaren i hvad han sade att en sådan skrifvelse är oegentlig, derför att Utskottet förklarat sig sakna förmåga att ens antydningssvis framhålla, huru den ifrågasatta kontrollen skulle kunna

åstadkommas. Detta måtte snarare bevisa det förtroende, som Utskottet hyser för Kongl. Maj:ts förmåga att utreda frågan, synnerligast som Kongl. Maj:t förfogar öfver större hjälpkällor för detta ändamål, än hvad Utskottet kan göra.

Om utverkande af ändring i handelsstraktaten med Frankrike.

(Ports.)

Herr Dahl: Jag kan för min del icke fatta denna fråga på samma sätt, som Utskottets ärade ordförande, hvilken tyckes betrakta den såsom ganska obetydlig. För min del anser jag den vara af ganska betydligt intresse äfven för våra svenska näringar, bland annat just för den näring, som vi, näst jordbruket, hålla för vår hufvudsakligaste.

Vid öfvervägande af de förhållanden, som här beröras, har jag hoppats att de fleste af denna Kammars ledamöter skulle så mangrant som möjligt ansluta sig till Utskottets framställning.

Det lär väl svårigen kunna förnekas, att, med afseende på jernhandteringen, det från Sveriges sida finnes fullt fog för en dylik framställning just till Frankrike. Ty näst jordbruket finnes väl ingen näring, som är för vårt land viktigare än jernhandteringen, och därför ligger det väl oss alla lika mycket om hjertat att begagna hvarje tillfälle, som kan yppa sig, till att betrygga densamma.

Då år 1882 handelsfördraget med Frankrike senast avslutades, hade förhållandena så högst betydligt ändrat sig i jämförelse med ställningen år 1865, då den första traktaten ingicks, att det varit synnerligen önskvärdt, om större försigtighet iakttagits vid fastställande af fördragets bestämmelser just i fråga om införselsafgifterna här för alla slag af jern tillverkningar. Genom den allt vidsträcktare tillämpningen af den s. k. basiska bessememetoden, som dock ej är äldre än sedan den 22 November 1877, då första patentet i England uttogs, kan numera till mycket lågt pris ett ypperligt stål framställas äfven ur mycket oartade malmer, och på världsmarknaden skall därför antagligen vår utmärkta råvara finna en efter hand betydligt minskad efterfrågan. Icke blott i vår världsdels på jernmarknaden ledande länder, såsom i England, Frankrike, Tyskland, Belgien, Österrike och Ryssland, utan äfven i Nordamerika, har den nämnda tillverkningsmetodens snabba utveckling utöfvat en nära nog revolutionerande inverkan på jern- och stålprisen. Det ligger dock utom ämnet för denna förhandling att nu lägga fram tillgängliga, mycket utförliga redogörelser för hela jern tillverkningens nuvarande ståndpunkt och för denna tillverknings oerhörda stegring under senaste åren både i gamla och nya världen.

När Frankrike sist uppgjorde sin »Tarif général», hade der förut vidtagits de mest omfattande och grundliga undersökningar angående alla näringars tillstånd. Franska jerntullarne bestämdes då öfver hufvud lika med år 1860 och de närmast derpå följande åren, samt så höga, att de med afseende på nuvarande pris i vissa fall uppgå till mellan 40 à 50 % af varuvärdet, då den engelska traktaten på 1860-talet bestämde dem böra stanna vid blott 25 %. Emellertid har under detta starka skydd Frankrikes jernhandtering på exempellöst sätt uppblomstrat och tillverkningen af jern och stål så uppdrifvits,

Om utverkande af ändring i handelsstraktaten med Frankrike.

(Forts.)

att de franska tillverkarne till och med kunnat undersälja de engelska på dessas aflägsnare marknader, på samma gång som genom den trygga täflan inom landet prisen äfven der stält sig allt billigare för förbrukarne. Jag skulle äfven kunna nämna, att efter återinförandet af jerntullarne i Tyskland år 1879 ställningen der så förändrats, att enligt den redogörelse, som föreligger från Jern- och stålfabrikanternas förening i Tyskland, ej blott tillverkningen mycket vuxit, utan äfven arbetarnes aflöning ökats och ställningen i allmänhet förbättrats. Så har t. ex. arbetarnes antal ökats med öfver 33 %, aflöningarnes totalbelopp med 52 % och enskilde arbetares öfver hufvud med 14,2 %, allt i enlighet med redogörelsen från den nämnda föreningen, som nu räknar 356 medlemmar, hvilka sysselsätta öfver 260,000 arbetare.

I de oss närmast belägne länder, i Danmark, Tyskland och Ryssland, äro alla de jernstillverkningar, som till oss ingå tullfria, belagda med införselsafgifter, som synnerligast för maskiner, redskap och verktyg af de flesta slag äro mycket höga. Genom vår tarifftraktat med *ett enda land*, Frankrike, få nu alla andra jernproducerande länder, som hafva fördragsenlig rätt att här behandlas som den mest gynnade nation, full befogenhet att lika afgiftsfritt till oss införa sina jerneffekter.

När nu, såsom erfarenheten visat, den för oss bindande traktatsbestämmelsen i fråga om de franska jernstillverkningarna aldrig ländt Frankrike sjelft till någon nämnvärd förmån, när dess jernexport hit alltjemt stannat vid en obetydlighet, men deremot är oss till största förfång genom så många andra länders afgiftsfria konkurrens på vår marknad, så borde väl en hemställan, sådan som den af Utskottet föreslagna, vara väl förtjent af Riksdagens anslutning.

Med afseende åter på den andra frågan, om drufbränvinet eller s. k. konjak, så tror jag mig kunna säga, att ju mindre derom talas, desto bättre.

Det har under hela den första traktatsperioden varit en offentlig hemlighet, att den spritvara, som under sådan förnämligare benämning oss tillförts från Frankrike, hufvudsakligen varit en helt annan, som derfor också bort draga högre tullafgift.

För hvar och en, som gjort sig besvär med att taga reda på Frankrikes statistik öfver tillverkning och export af detta drufbränvin, kan intet tvifvel derom ega rum. När nu år 1882 var fråga om förnyande af handelsstraktaten med Frankrike, så var det också alldeles nödvändigt här att på grund af de många graverande omständigheter, som förekommit, påyrka en strängare kontroll än förut, för att derigenom förebygga fortsättandet af den uppenbarligen mindre ärliga trafik, som från fransk sida bedrifvits i detta fall.

Bestämmelser härom intogos i traktatens 8:de artikel och man finner både utrikesministern och finansministern före Riksdagens antagande af traktatsvilkoren uttala fullaste tillförsigt till den betryggande effekten af den sålunda skärpta kontrollen. I sitt anförande till statsrådsprotokollet den 13 Januari 1882 yttrar finansministern, att genom nu anordnade åtgärderna »förfaller den anmärkning, som

hittills med fog rigtats mot oegentligheten af den nuvarande régi-
 men, som möjliggjort, att den endast för drufbränvin afsedda för-
 månen tillämpats på all s. k. konjak, som från Frankrike på fat
 sjöledes inkommit, äfven om hufvudbeståndsdelen i varan icke ut-
 gjorts af drufsprit».

Detta ordagrant återgifna yttrande får så mycket större betydelse vid det förhållande, att chefen för finansdepartementet sjelf förut varit ledamot i generaltullstyrelsen. Detta yttrande innebär nemligen, så vidt jag kan finna, både ett erkännande, att den endast för drufbränvin afsedda förmånen i fråga om tullbeskattningen tillämpats, äfven om hufvudbeståndsdelen varit en annan, och att de anmärkningar, som deremot rigtats, varit med fog gjorda. Likväl behöfves nu blott, att herrarne kasta en blick på de i betänkandet intagna, ur Frankrikes statistik hemtade officiella och alltså obestriddigen tillförlitliga sifferuppgifterna rörande tillverkning och utförsel af drufbränvin, för att kunna med säkerhet komma till den öfvertygelse, att den senast stadgade kontrollen alldeles icke räcker till för att betrygga oss mot ett fortsättande af denna säkerligen för Frankrike mycket indrägtiga rörelse, hvars beskaffenhet chefen för finansdepartementet med ett mycket mildt uttryck angifvit, då han rubricerat densamma såsom en »oegentlighet». Det måste erkännas, att dock *något* blifvit åtgjort från våra vederbörandes sida för att infria 1882 års försäkran, att det skulle göras slut på det ditills rådande sättet, att under den lindrigare tullsatsen införa annan spritvara än den afsedda. Man finner sålunda, att generaltullstyrelsen i skrifvelse af den 19 Maj 1884, sedan det visat sig att både 1882 och 1883 införseln af drufbränvin varit nära nog densamma som förut, gjort framställning till utrikesministern, hvilken åter i sin ordning deraf föranleddes att i skrifvelse af den 23 September 1884 ställa en erinran till konsulatet i Bordeaux, att dess bekräftelse icke borde äsättas andra intyg än dem, som voro affattade i noggrann öfverensstämmelse med föreskrifterna i skrifvelsen af den 12 Juni 1882, i sammanhang hvarmed också framhålles, att icke några andra produktionsbevis kunde betraktas såsom giltiga än de, som voro afgifna inför vederbörande myndighet i *produktionsorten*, samt att staden Bordeaux, såsom ej liggande inom konjaksdistriktet, icke kunde anses såsom produktionsort för drufbränvin.

Nu har Utskottets ärade ordförande nyss anmärkt, att skrifvelseförslaget så mycket mindre kunde vara på sin plats, som Utskottet icke ens antydningvis kunnat uppgifva på hvad sätt en strängare kontroll skulle kunna åstadkommas. Men jag hoppas, att herrarne något hvar kunna hafva den godheten att bedöma saken, såsom den bör bedömas och medgifva, att det alldeles icke tillkommit ett Riksdagens Utskott att lägga fram förslag, vare sig i fråga om bättre undersökningsmetoder eller lämpligare administrativa förfoganden och i sådant afseende föregripa de myndigheter, som helt visst få i saken yttra sig. Antagligen torde nog närmare bestämmelser, så väl beträffande deklaration af producenten sjelf som embetsintygen af dertill förordnad fransk myndighet såsom oundgängliga vilkor för

*Om utver-
 hande af än-
 dring i han-
 delstraktaten
 med Frank-
 rike.*

(Forts.)

Om utverkande af ändring i handelsstraktaten med Frankrike.

(Forts.)

legaliserandet af svenskt konsulat, kunna åstadkomma en ganska tillfredsställande kontroll, så att man endast i särskildt misstänkta fall skulle behöfva anlita teknisk undersökning af varan. För min del är jag böjd att betrakta saken såsom mycket vigtig, icke så mycket i handelspolitiskt afseende som snarare från sanitär synpunkt. Ty det har visat sig, att detta från Frankrike införda så kallade drufbränvin verkligen innehållit en hel del för helsan skadliga ämnen, och detta har icke allenast jag, genom de undersökningar jag sjelf verkställt, funnit, utan många andre hafva kommit till samma resultat. Jag försäkrar därför herrarne, att denna sak väl är värd att tagas i ompröfning.

Då jag således omöjligt kan anse en sådan framställning som den nu föreslagna vara i minsta mån ogrannlaga utan i alla afseenden tvärt om mycket berättigad från svensk sida och jag tillika anser, att denna framställning kan vara en mycket lämplig »spets» på den föreslagna skrifvelsen i afseende å erhållande af ändrade bestämmelser rörande tull å vissa jernfabrikat, vågar jag hemställa om bifall till Utskottets förslag.

Herr Wærn, Carl Fredrik: Jag har fäst mig vid det förslaget, att man skulle begära »sådan ändring i traktatens bestämmelser, att den å fransk sida betingade tullfrihet för jernvägsskenor, maskinerier, redskap och verktyg samt ångmaskiner och ångpannor måtte upphöra.» Den siste talaren har vidlyftigt för herrarne talat om, huru i andra länder blifvit en allt starkare konkurrens med det svenska jernet genom den basiska bessememetoden, rättare kallad Thomas-Gilchrist-metoden, hvarigenom man kan befria metallen från deri ingående fosfor. Men med hvilka konkurrerar utländingen genom denna metod och hvilka svårigheter hafva vi till följd af dessa uppfinningar? Hvilka lida af denna konkurrens? Jo, de exporterande bruksegarne. Men för dem och för de metall-effekter de utsända är den franska handelstraktaten det bästa stöd. Att sätta denna traktat i fara är att riskera att skada jernhandteringen genom att minska möjligheten till afsättning af jernvaror till nämnda land. Hvad nu angår denna handtering, som skulle lida så mycket genom konkurrensen, efter hvad den siste ärade talaren uppgifvit, är det att märka, att förhållandet mellan export och import af jernvaror är sådant, att år 1884 utgjorde exporten 284 millioner kilogram, värda 46 millioner kr., under det att importen uppgick af jernvägsskenor till 28 millioner kilogram, värda 3,384,000 kr., och af öfriga jerneffekter till endast 49 millioner kilogram, värda 9 millioner kr. Men i fråga om jernvägsskenor har Kammaren redan förklarad, att den icke vill hafva dem fördyrade genom tull. Det som här är i fråga är således att till möjlig minskning af konkurrensen med de inhemska jernvaror, som inom landet förbrukas, riskera att väsentligen skada de intressen, som äro införlifvade med en 5 à 6 gånger större utförsel. Emellertid går detta förslag ut på att uppsäga traktaten om tullfrihet för jernvägsskenor, maskinerier, redskap och verktyg samt ångmaskiner och

ångpannor. Hvad skulle nu följden blifva, om Frankrike går in på detta? Är det icke meningen att säga B, då man sagt A? Anse de som icke äro rena tullskyddsvänner, anser Kammaren, att man bör beröfva samtliga andra näringar, som bero af maskiner för tillverkning af sina artiklar, möjligheten att få in dessa maskinerier tullfritt? Äro herrarne beredde att fatta ett sådant beslut? Om herrarne icke äro beredde dertill, hvarför då begära något sådant som detta? Hvarför då begära frihet att göra, hvad som icke ämnar göras? En sådan tull skulle ju också fördyra de tillverkningar, som åstadkommas vid alla de fabriker, hvilka begagna från utlandet införda maskinerier och redskap. Ett sådant beslut vore en olycka för landet, ty det finnes icke någon näring, icke ens någon mekanisk verkstad, som har något större behof af maskinerier, hvilken icke för att erhålla de maskinerier, som äro bäst afpassade efter nutidens behof, måste taga dem från utlandet. De måste beställa i utlandet antingen dessa maskiner eller också modeller för att sedan kunna göra dylika här i landet. Men denna senare åtgärd blir både dyr och tidsödande. De inhemska maskinverkstädernas uppkomst har just varit, att de till modeller haft utifrån införda maskiner och efterbildat dem, samt att täflan med den utländska industrien gifvit anledning till behof af en mängd maskiner, hvilka väl först tagits uteslutande från utlandet, men senare allt mer och mer tillverkats inom landet. Att nu lägga ett hämmande band på denna rörelse under en tid, då man talar så mycket om näringarnas tryckta ställning, och under en tid, då just de mekaniska verkstäderna börjat allt mer och mer att göra billigare varor och exportera dem, det anser jag icke vara lämpligt. Ty förhållandet är, såsom jag förut en gång haft tillfälle att nämna, att nu mera en mängd, varor härifrån exporteras, som förut icke kommit i fråga att exportera. När nu denna export ökat är för år, bevisar det, att våra mekaniska verkstäder för framgång i täflan med utlandet slagit in på den enda rätta utvägen nemligen att göra så billiga och goda varor att de icke blott inom utan äfven utom landet kunna täfla med utländingen och att de äro på god väg att härmed lyckas. Läger man nu tull på utländska maskinerier och dylikt, då skulle följden deraf blifva, att man hämmade denna rörelse och återförde de svenska maskinfabrikerna till att söka sin utkomst i mindre men dyrare tillverkningar till skada för öfriga näringar och slutligen äfven för sig sjelfva, och det vore enligt min tanke en ganska oklok åtgärd.

Efter hvad den ärade talaren nämnde om det franska drufbränvinet, skulle det vara bättre, ju mindre man talade om det. Jag delar denna åsigt och vill blott erinra, att förhållandet var sämst år 1880, då tillverkningen var under 10 men utförseln öfver 44 millioner liter, och att det sedan årligen förbättrats, så att tillverkningen fördubblats, men exporten minskats. Deraf drager jag den slutsats, att det exporterade förbättrats. Ty i samma mån som tillverkningen af drufbränvin ökas, äro de i tillfälle att lemna bättre

Om utverkande af ändring i handelstraktaten med Frankrike.

(Forts.)

Om utver- vara. Vi hafva således den bästa anledning att tro, att vi få
kande af än- bättre vara.

Jag vill icke påstå, att ju icke grofva missbruk förefallit och
delstraktaten att icke regeringen bör göra allt hvad den kan för att åstadkomma
med Frank- kontrollen, men att besluta denna skrivelse till Kongl. Maj:t tjenar
rike. icke något till, och begäran om upphörande af den tullfrihet, som
(Forts.) nu finnes för jernvägsskenor, maskinerier, redskap och verktyg samt
ångmaskiner och ångpannor, skulle, om den beviljades, vara för oss
sjelfva olycklig. Jag kan därför icke annat än yrka afslag och får
slutligen endast nämna, att det är till följd af en ren tillfällighet,
som mitt namn icke står bland reservanternes.

Friherre Klinckowström: Jag tror, att den siste ärade talaren
något misstagit sig, när han så mycket ordat om den införsel från
Frankrike af vissa jerneffekter, som här är i fråga. Såsom jag
uppfattat frågan vill man blott begära, att Frankrike skall uppgifva
den förmån det har att till Sverige tullfritt införa vissa jerneffekter.
Det är för oss af vigt, ty om Frankrike får uppgifva denna fördel,
måste alla de nationer, som hafva ingått handelstraktat med Sverige
på den grund att de skola betraktas såsom »de mest gynnade na-
tioner» äfven uppgifva samma fördel, och då har Sverige rättighet
att sätta tull på hit införda jerneffekter till fördel för våra egna
inhemska näringar. Jag kan icke tro, att någon svårighet att vinna
detta resultat skulle uppstå, om denna sak blir väl behandlad på
diplomatisk väg — och derom böra vi väl icke tvifla. Ty det torde
väl icke lida något tvifvel, att Frankrike utan svårighet skulle upp-
gifva en för detta land så litet vigtig förmån i tullväg. Enligt Kom-
merskollegii uppgifter för år 1883 rörande utrikeshandeln infördes
från Frankrike maskinerier, redskap och verktyg nämnda är till ett
tullvärde af endast 143,453 kronor; jern, gjutet för ett värde af
28,203 kronor samt smidt och valsadt plåtjern för 4,816 kronor.
Det är ju, kan man säga, en obetydlighet efter franska förhållanden
och med hänsyn till Frankrikes öfriga export på Sverige. Således
lider det väl intet tvifvel, att icke Frankrike skulle bevilja detta
mot erhållande af någon mindre förmån — jag vet nu icke hvilken
— kanhända i den riktningen att få sin traktat förlängd, när tiden
för densamma utlöper. Men jag tror icke, att så skall kunna ske,
med mindre än att denna sak med skicklighet på diplomatisk väg
behandlas.

Att det icke är någonting nytt, att en tarifftraktat mellan två
länder kan förändras, oaktadt den icke utlöpt, derpå gifver traktaten
mellan Tyskland och Spanien ett lysande exempel. Det kan väl
icke vara de sakförståndige fallet ur minnet, att när Tyskland år
1879 satte tull på diverse spanmålssorter och sedan avslöt en traktat
med Spanien, ingick enligt i denna handelstraktat införda bestä-
melser rättighet för Spanien att för 1 mark per 100 kilo få införa
råg och hvete. När sedan Tyskland insåg, att denna tull icke var
tillräcklig för att skydda jordbruksnäringen i detta land, ökades
denna tull i Maj 1885 med 3 mark pr 100 kilo för råg och hvete.

Och då inträffade det att alla de länder, med hvilka Tyskland afslutat traktat att behandlas »i likhet med de mest gynnade nationer», fortfarande på grund af denna tysk-spanska traktat hade rättighet att införa råg och hvete för den lägre tullen af 1 mark. Sverige bland andra hade då kunnat begagna denna rättighet, om det haft någon råg att aflåta — men tack vare våra frihandlare hafva vi upphört att odla råg och köpa den i stället från Tyskland och Ryssland. Detta gick en tid, men Tyskland insåg snart det origtiga häruti och lyckades med Spanien förändra sin afslutade traktat, hvad spannmål beträffade, och derigenom inträffade, att ingen nation, som hade handelstraktat med Tyskland, derefter kunde få införa råg och hvete för 1 mark per 100 kilo utan måste nöja sig med den högre tullsatsen af 3 mark. Således tviflar jag icke på att, hvad jernumanufakturvarorna beträffar, det skulle kunna lyckas att på diplomatisk väg förändra den nuvarande traktaten.

Hvad deremot bränvin och sprit af drufvor beträffar, så tviflar jag, att det lyckas få någon förändring, ty för Frankrike är detta en fråga af väsentlig vikt, då denna artikel utgör till importvärdet nära nog en tredjedel af värdet utaf alla de varor, som Frankrike skickar hit till Sverige. Men det är med det som med mycket annat: tullskyddsvännerna måste i tid så sin säd, mine herrar, så vida icke frihandelns ogräs skall förqväfa hvetet. Vi hafva oss ju bekant, att det lider en gång till slut, tack vare Gud, med franska handelstraktaten och då är det skäl att i tid hafva påvisat de svårigheter, oegentligheter, förfalskningar, som egt rum med dessa för Frankrike betydande exportartiklar, och derigenom vid den nya traktatens ingående, i fall en sådan kommer till stånd, hvilket troligen sker, om icke Riksdagens majoritet blir tullskyddsvänlig, hafva beredt vederbörande negociatorer derpå, så att bättre vilkor kunde beredas för våra näringar i en sådan traktat, såvida icke hela traktaten, hvilket jag helst skulle se, alls icke blefve förnyad.

Det har här talats så mycket om produktionsbevis och förfalskning af dessa bevis för införsel af franskt drufbränvin, men när denna fråga var före här i Kammaren för någon tid sedan tog jag mig friheten att genom utdrag ur det statsrådsprotokoll, som var bifogadt Kongl. Maj:ts proposition om handelstraktat med Portugal, påvisa, att regeringen tagit denna fråga så lätt, att den försäkrade de portugisiske underhandlarna, att drufbränvin från alla länder finge inskickas till Sverige och der mottoges mot den ned-satta tull, som enligt tulltaxan vore förbehållen franskt drufbränvin, inkommet till Sverige direkta sjövägen från Frankrike. Jag fäste Kammarens uppmärksamhet på, huru oegentligt och origtigt detta regeringens handlingssätt var, då regeringen icke hade rättighet att förändra tulltaxans i detta fall alldeles tydliga bestämmelse. Härpå svarades mig af en ledamot i denna Kammare, som är väl bevandrad i diplomatiska ärenden, att Tyskland påstått, att enligt äldre traktater med Sverige vore vissa dess landsdelar försäkrade att behandlas som den mest gynnade nation, och skulle därför Tyskland ega samma rätt, som Frankrike eger, nemligen monopolet

*Om utver-
hande af än-
dring i han-
delstraktaten
med Frank-
rike.*

(Forts.)

Om utver-
kande af än-
dring i han-
delstraktaten
med Frank-
rike.

(Forts.)

att införa drufbränvin för den nedsatta tullen och nu skulle detta äfven få ega rum från andra länder såsom Portugal. Jag kan icke förstå, att det kan finnas någon ursäkt för detta regeringens handlingsätt. Ty när franska traktaten diskuterades både 1865 och 1882 gjorde jag just den anmärkningen, men då hette det, att detta monopol skulle vara förbehållet ensamt åt Frankrike men sedermera har regeringen utsträckt detta medgifvande, dertill af Riksdagen oombedd. Enligt mitt förmenande är detta grundlagsvidrigt.

Jag vill ej vidare förlänga diskussionen, utan önskar endast att Kammaren ville bifalla detta förslag till skrifvelse till Kongl. Maj:t. Kongl. Maj:t lär väl dervid fästa det afseende, han finner vara för fäderneslandet nyttigast, och jag kan icke finna, att regeringens öron skulle vara så ömtåliga, att de icke talde vid en framställning i ett ämne, som så nära rör landets näringar. Jag yrkar bifall till Bevillnings-Utskottets betänkande.

Herr Forssell, Hans. Då denna fråga förra gången förevar, yrkades återremiss, »på det att Utskottet må komma i tillfälle att taga i öfvervägande, huru vida bestämmelserna i traktatens åttonde artikel böra ändras eller icke.» Det var med anledning deraf jag tillät mig att då motsätta mig ett sådant förslag, hvilket föreföll mig orimligt i betraktande af bestående förhållanden och Frankrikes intresse vid att behålla traktatens bestämmelser i denna punkt oförändrade, så länge traktaten gäller. Nu har Utskottet visserligen undvikit denna stötsten så till vida, att det icke föreslagit någon skrifvelse om *ändring* i den punkt utan i enlighet med 8:de artikeln begärt, att regeringen skulle försöka träffa aftal om bättre kontrollåtgärder i afseende på kognak än den nuvarande. Jag har dock i Utskottet tillåtit mig afstyrka äfven en sådan framställning, emedan jag är öfvertygad derom, att någon förbättring af de nuvarande kontrollbestämmelserna icke kan åstadkommas. Jag stödde mig förra gången och jag stöder mig äfven nu i detta hänseende helt och hållet på ett uttalande af samme man, som yrkade återremissen. Han sade nemligen »för öfrigt förhåller det sig så med denna sak, att, huru man än ställer sig, det blir omöjligt att åstadkomma en fullt betryggande kontroll, då man till följd af varans beskaffenhet ej kan med säkerhet säga, om den är tillverkad af drufvor eller alkohol. I hvarje fall fordras en ytterst komplicerad och svår operation, som för tullbehandling är alldeles olämplig och oanvändbar». Håraf drog han den slutsatsen, att vi skola fortfarande blifva vilseledda, så länge vi hålla på denna traktat. Man kan beklaga, att traktaten finnes, men ett sådant beklagande ändrar icke förhållandet, att den finnes. Här är endast frågan, om vi kunna erhålla några bättre och mera tillfyllestgörande kontrollbestämmelser och med stöd af den nämnde talarens anförande anser jag, att detta ej kan erhållas och drager deraf den slutsatsen, att då är det icke skäl att besvara Kongl. Maj:t med en skrifvelse i denna punkt.

Hvad beträffar den andra delen af skrifvelsen eller framställning till Kongl. Maj:t, »att Kongl. Maj:t ville hos franska regeringen söka utverka sådan ändring i traktatens bestämmelser, att den å fransk sida betingade tullfrihet för jernvägsskenor, maskinerier, redskap och verktyg samt ångmaskiner och ångpannor måtte upphöra», så är det gifvet, att man kan i oändlighet tvista derom, huru vida det finnes någon utsigt, att Frankrike skall ingå på sådan ändring eller huru vida det är troligt, att om Frankrike ingår på denna ändring, det i stället fordrar medgifvanden från svensk sida, som för oss icke äro angenäma. För min del är jag öfvertygad, att resultatet af framställningen skulle blifva sådant, att vi icke blefve dermed belättna, och därför yrkar jag afslag äfven å denna punkt.

Om utverkande af ändring i handelsstraktaten med Frankrike.

(Forts.)

Herr Forssman: Den föregående ärade talaren har fäst sig vid ett uttryck af mig förra gången denna fråga behandlades, »att man icke skulle kunna få en fullt betryggande kontroll». Ja, orden föllo sig så; men dermed har jag icke sagt, att man icke kan få en kontroll, något bättre än den, som nu finnes, hvilken jag måste säga lemnar mycket öfrigt att önska, såsom också tydligt framgår af den sifferutredning, som Utskottet låtit åtfölja sitt betänkande, särskildt när man granskar förhållandet mellan den i Frankrike producerade kvantiteten drufbränvin och den derifrån exporterade. Det visar sig af detta betänkande, att man från Frankrike ärligen exporterar ungefär tre gånger så mycket drufbränvin, som enligt den officiella statistiken der produceras. Detta bevisar väl något; och är det rimligt antaga, att just Sverige skulle få den äkta konjaken, under det att alla andra länder fingo det som icke vore konjak? Det finnes icke det minsta skäl för en sådan förmodan.

Traktaten förutsätter sjelf det fallet, att man icke skulle finna den stadgade kontrollen tillfredsställande, ty det står ju, om jag minnes rätt i samma artikel, som handlar om drufbränvin, att om de båda ländernas regeringar finna de stadgade kontrollåtgärderna otillfredsställande, så ega de öppna förhandlingar om ett annat förfaringsätt. Således, stödjande mig på traktatens egna förutsättningar, anser jag, att framställningen icke är obefogad, ty man har på förhand antagit, att det skulle kunna inträffa hvad nu har skett.

Jag tror, att det finnes en särskild anledning till den ifrågasatta framställningen utom den, som ligger i Utskottets sifferutredning. Det anfördes förra gången, att man på det sista året ändrat förfaringsättet för produktionsbevisens utfärdande. Förut skulle de afgifvas af myndigheterna på produktionsorten, men på franska regeringens framställning har det andra alternativet införts, att bevisen utgifvas af tullmyndigheten på utskepningsorten. Detta är enligt min åsigt en försämring af kontrollen. Det måste finnas någon orsak från franska regeringens sida för denna ändring. Jag vågar icke uppgifva den, men det ligger nära till hands, att det möjligen mött svårigheter att få dessa bevis på produktionsorten, men att det gått lättare att få dem på afskeppningsorten.

Om utverkande af ändring i handelsstraktaten med Frankrike.

(Forts.)

Det är af två skäl man skulle kunna önska en inskränkning i denna import. Det första skälet är, att svenska staten icke får den tullinkomst, som med rätta tillkommer densamma, och det andra är att vi betala till Frankrike oskäligen summor för denna vara. Enligt handelsstatistiken uppgår värdet på hvarje liter konjak importerad från Frankrike på fat till 1 kr. 70 öre utom tullen. Om nu, såsom man har fullt skäl att antaga, denna består till öfvervägande delen af sprit, tillverkad af betor, potatis eller spanmål, så är det ett orimligt pris, då en liter sprit här endast kostar 15 à 20 öre. Således betala vi 10 gånger så mycket som varan är värd. Man kan ju säga, att om smaken kan man icke disputeras, och det är ju konsumenternas smak, som faller utslaget. Det är dock förunderligt med den der smaken. Jag skall berätta något, som jag fått reda på från ett utskänkningsbolag här i Sverige. Detta bolag importerade till en början ganska betydliga kvantiteter konjak från Frankrike. Det hade lager inne för 70—80,000 kr. på en gång. För några år sedan kom man att tänka på att bespara sig denna utgift och började att tillverka sin konjak själf, och under de sista åren har bolaget tillverkat och försålt omkring 70,000 liter konjak om året. Hufvudingrediensen är varmrenad sprit och dertill några mystiska materialier, som hemtas på stadens apotek. Dessa uppgifter har jag ur bolagets räkenskaper. Det har icke förmärkts något missnöje bland bolagets afnämare, utan afsättningen går lika bra som förut.

Jag anser således, att det både är en verklig skada för statskassan, och en nationalekonomisk förlust, om nuvarande förhållande får fortvara, och det är enligt mitt förmenande Riksdagens pligt att göra hvad på den ankommer för att hejda detta missbruk. Riksdagen kan icke göra något annat än som här är föreslaget. Huru vida det leder till det önskade resultatet, får man ju se. Om man också icke kan få någon fullt betryggande kontroll, hyser jag dock den förhoppningen, att man kan få något, som är bättre än den nuvarande.

Det har till och med sagts att man skulle göra sig skyldig till en stor ogranlagenhet, om man sade till den franska regeringen, att dess tjänstemän utfärdade bevis, som äro otillförlitliga. Jag har icke afsett, att man skulle säga något sådant, och förmodar, att de, som skola taga saken om hand, veta, hvad de skola säga och huru de skola säga det, för att det ej skall stöta. I förhoppning på en god utgång ber jag att få förorda bifall till Utskottets hemställan.

Herr Björnstjerna: När frågan förra gången förevar här i Kammaren, förklarade jag, att jag icke motsatte mig den skrifvelse, som då var i fråga, och som endast gälde jernvägsskenor, maskinerier, redskap och verktyg samt ångmaskiner och ångpannor, hvaraf blott obetydligt hit exporteras från Frankrike, men att, såframt en af de för Frankrike allra viktigaste artiklarne, nemligen konjak, skulle inblandas i skrifvelsen, jag måste motsätta mig hela förslaget. Jag sökte då framhålla, att om en begäran att få lägga tull

på jernvägsskenor och maskinerier m. m., som nu äro fria från tull enligt traktaten, gjordes till den franska regeringen, så skulle denna utan tvifvel svara, att, om än för närvarande blott obetydligt af dessa artiklar utskeppas från Frankrike till Sverige, så kan ju förhållandet förändras, och vi kunna icke beröfva tillverkarne af sådana artiklar den rättighet, de på grund af traktaten hafva. Jag hemställer till herrarne, ifall Frankrike vände sig till Sverige med samma förfrågan beträffande någon artikel, hvaraf mycket obetydligt exporterades till Frankrike, om vår regering ändå skulle kunna samtycka dertill, utan att begå en uppenbar orättvisa mot tillverkarne af denna artikel. Jag har nu icke vår exportlista till hands, men föreställer mig, att t. ex. symaskiner och kulsprutor exporteras från oss i någon ringa mån till Frankrike. Om nu den franska regeringen kommer och begär att få lägga högre tull på dessa artiklar, skulle då vår regering kunna ingå härpå, utan uppenbar orättvisa mot tillverkarne af berörda artiklar? Jag tror det icke, och om regeringen samtyckte dertill, så måste den åtminstone förbehålla sig fördelar, som kunde motväga den orättvisa, hvilken blefve begången mot tillverkarne af dessa samma artiklar. Komma vi till franska regeringen med en sådan anhållan rörande jernvägsskenor och maskinerier, så handlar den franska regeringen utan tvifvel på samma sätt, och jag tillägger, att såsom compensation ligger närmast till hands för Frankrike att begära rättighet att få lägga högre tull på det svenska jernet. Vilja vi erhålla något, så måste vi ock gifva något i utbyte; det förefaller mig påtagligt.

Hvad beträffar drufbränvinet, så infördes vid afslutandet af vår sista traktat den strängare kontrollen, att, då det förut var tillräckligt med *ett* intyg, antingen från tillverkningsorten eller från tullutskeppningsorten, eller af de förenade rikenas konsularmyndigheter, så föreskrefs i den sista traktaten två intyg, ett antingen från den franske fabriksorten eller tullmyndigheten och vidare, till bekräftande häraf, ett af det svensk-norska konsulatet. Sedermera vidtog regeringen den åtgärden, som Herr Dahl redan omnämnt, att föreskrifva, det vår konsul i Bordeaux icke fick bestyrka ett certifikat, afgifvet af tullmyndigheten i Bordeaux, eftersom Bordeaux icke låg inom det distrikt, der drufbränvin tillverkades; och man trodde sig deri hafva funnit en garanti, ty härigenom tvangs vederbörande att taga intyg af myndigheten i tillverkningsorten. Jag hör nu af Herr Forssman, att man i Frankrike icke underkastat sig detta beslut, och jag undrar icke derpå, ty den föreskrift, som sålunda gafs till konsuln, var uppenbart stridande mot traktaten. Der står nemligen, att intyget skall vara utfärdadt *antingen* af myndigheten i tillverkningsorten *eller* af den franska tullkammaren i utskeppningsorten, och således kunde vi icke genom en föreskrift härifrån underkänna den franska tullkammarens intyg och bestämma, att intyget ovilkorgen skulle utfärdas å tillverkningsorten. Jag har många gånger tänkt på, att denna föreskrift var stridande mot traktaten, men har nu först af Herr Forssman hört, att franska regeringen vägrat godkänna densamma. Om vi komma med yrkande, att endast åkta

Om utverkande af ändring i handelsstraktaten med Frankrike.
(Ports)

Om utverkande af ändring i handelsstraktaten med Frankrike.

(Forts.)

drufbränvin, oblandadt med sprit, får införas, så svarar den franska regeringen: »Vi kunna icke garantera er att få bättre konjak, än den vi sjelfva förtära här i Frankrike och utskicka till hela världen under detta namn. Kunnen I bevisa, att det icke är drufbränvin, när det kommer till er, så hafven I ju rättighet att underkänna certifikatet». Men, såsom vi veta, kan detta icke bevisas.

Jag tror således, att det är oklokt att samtycka till en skrivelse, som efter mitt förmenande omöjligen kan leda till det resultat, man önskar, eller till något godt resultat, och jag yrkar derföre afslag å Utskottets betänkande.

Herr Reuterswärd: Den franska traktaten innehåller bland annat följande: »För att styrka att bränvinet är af vindruvfor och i Frankrike tillverkad, skall importören för svensk eller norsk tullkammare förete antingen en officiel förklaring, afgifven inför embetsmyndighet å produktionsorten, eller ock ett af föreståndaren för tullkammaren å utskeppningsorten utfärdadt intyg; börande båda dessa slag af intyg vara bekräftade medelst intyg, som utan ersättning utfärdas af de Förenade Rikenas konsul eller vicekonsul i den hamn, der inlastningen egt rum» och i derpå följande moment heter det: »Derest vid tillämpningen häraf dessa intyg skulle finnas icke motsvara sitt ändamål, så eger de Förenade Rikenas regering att gemensamt med franska regeringen fastställa sådana kontrollåtgärder, som må anses tillfyllestgörande.» När man redan vid traktatens ingående förutsatte, att de kontroller, man här stadgat, icke skulle vara tillfyllestgörande, så gifver den redan vid sitt upphof tillåtelse till, att man får söka underhandlingsvis åstadkomma bättre kontroll. Kan man då säga, att den svenska regeringen begär någon ogrannlagenhet, om den påvisar att missbruk eger rum, och kan man med fog påstå, att Utskottet genom sin framställning skulle nödga vår Kongl. regering att begä en ogrannlagenhet mot Frankrike genom att fästa dess uppmärksamhet på, att kontrollen är otillfredsställande och derför bör skärpas? Jag tror mig genom att här uppläsa det moment i traktaten, som berör denna fråga, hafva bevisat, att någon ogrannlagenhet har man icke från Utskottets sida velat framkalla. Hvad nu vidare beträffar den andra afdelningen af ifrågavarande framställning, så är jag fullt öfvertygad, att, så vida frågan blir på ett lämpligt sätt från vår sida behandlad, det icke skall möta någon oöfvervinnelig svårighet från Frankrikes sida att bevilja oss rättighet att litet friare få handskas med vår tulltaxa med afseende på jerneffekter, då ju Frankrike häraf beröres så obetydligt, och när dertill kommer, att de traktater, vi senare afslutat med Spanien och Portugal, redan hafva lemnat Frankrike mer än full ersättning för den lilla eftergift, vi nu begära. Nog är det märkvärdigt, att, då vi nu icke begära annat än att, när omständigheterna sådant påkalla, lägga någon tull på dessa jerneffekter, eller med andra ord blott begära något större handlingsfrihet, att våra frihandlare då skola vägra oss detta. Men handelsfrihet och handlingsfrihet vill man icke sammanställa, utan herrar frihandlare säga, att vi skola

handla fritt, men icke ega handlingsfrihet, utan vilja fastbinda systemet. Jag antager, att Frankrike icke skulle lagt hinder i vägen, om detta begärts i rätt tid, nemligen när underhandlingarna om traktaten pågingo. Men man gjorde då alla möjliga försök att binda oss vid frihandeln, så att vi skulle stå alldeles maktlösa, och beröfva oss vår urgamla rätt att oss sjelfva beskatta.

Om utverkande af ändring i handelsstraktaten med Frankrike.

(Forts.)

Herr Forssell yttrade, bland annat, att man icke kan hoppas, att viinna något af det man önskar, utan att vara beredd på att lemna någon gengäld; ja, hur vet Herr Forssell det? När vi, som sagdt, utan att begära någon gengäld, sedan traktaten afslutades, lemnat Frankrike åtskilliga förmåner, så föreställer jag mig, att Frankrike skall handla lika nobelt emot oss och svara bifallande till vår nu ifrågasatta begäran.

Jag fortfar att yrka bifall till Utskottets hemställan.

Herr Casparsson: En ärad ledamot af Bevillnings-Utskottet stödde sitt yrkande om afslag å förevarande betänkande på ett yttrande, som afgifvits af den person, hvilken påyrkat den skedda återremissen. Jag ber att få stödja mitt yrkande om bifall till betänkandet på ett yttrande, som afgafs af Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet vid de förberedande underhandlingarne om traktatens ingående. Herr Dahl har visserligen redan berört detta yttrande, meå jag anser det så märkligt, att jag ber att få läsa upp det något utförligare. Den 13 Januari 1882 yttrade Herr Chefen för Finansdepartementet i statsrådet följande:

»Slutligen anhåller jag få erinra derom, att den undantagsställning, hvilken hittills tillkommit franskt *drufbränvin*, infördt på fat sjöledes direkte från Frankrike, väl skulle komma att fortfara, men under skärpta kontroller med afseende på varans nyss angifna egenskap att vara verkligt *drufbränvin*; och då de derom i traktaten meddelade stadganden tydligen innebära, att Frankrike för framtiden icke gör anspråk på förmånen af tullindring för annan vara, än den, som kan konstateras såsom *äkta drufsprit*, förfaller dermed den anmärkning, som hittills med fog rigtats mot oegentligheten af den nuvarande regimen, som möjliggjort, att den endast för *drufbränvin* afsedda förmånen tillämpats på all s. k. konjak, som från Frankrike sjöledes på fat hit inkommit, äfven om hufvudbeståndsdelen i varan icke utgjorts af *drufsprit*.»

Nu anser jag, att genom den utredning, Bevillnings-Utskottet har åstadkommit, det är konstateradt, att den vara, som hit införes, icke är sådan, som Herr Chefen för Finansdepartementet afsett, eller »äkta *drufsprit*». På hvad sätt en skärpt kontroll skall åstadkommas, derom handlar traktatens 8:e artikel, hvilken redan blifvit anford, och hvars sista moment lyder: »Det är öfverenskommet, att, derest vid tillämpningen häraf dessa intyg skulle befinnas icke motsvara sitt ändamål, så eger de Förenade Rikenas regering att gemensamt med franska regeringen fastställa sådana kontrollåtgärder, som må anses tillfyllestgörande». Jag kan icke finna annat, än att Riksdagen är fullkomligt i sin goda rätt, då den hos Kongl. Maj:t anhåller, att

Om utverkande af ändring i handstraktaten med Frankrike.

(Forts.)

Kongl. Maj:t ville tillse, att sådana betryggande kontrollåtgärder fastställas, hvarigenom traktatens bestämmelser komma att iakttagas.

En talare sade äfven, att man icke borde besvära Kongl. Maj:t med en skrifvelse. Ja, men att tillse, att ingångna aftal tillämpas är, om icke ett *kärt* besvär, så åtminstone ett sådant, som jag tror, att ingen regering kan eller bör eller får undandraga sig; och jag hyser det förtroende till vår nuvarande regering, att den icke heller *vill* undandraga sig ett sådant besvär, om det ifrågasättes.

Det är äfven sagdt, att några vidare kontrollåtgärder icke låta sig verkställas. Ja, det är en möjlighet; men jag frågar med den föregående talaren: hur vet man det? Deremot tror jag, att det är af stor vikt för en liten nation att åtminstone *hålla på* sin rätt; det är den svagares lott att icke alltid få sin rätt, men man bör därför icke uppgifva den. Skriftens ord att »om någon slår dig på det högra örat, skall du vända det venstra till», kunna nog vara bra i det enskilda lifvet; der har jag ingenting emot att figurligt tillämpa dem, men de duga icke i den internationella samfärdseln, och därför yrkar jag bifall till Utskottets förslag.

Efter härmed slutad öfverläggning gjorde Herr Grefven och Talmannen enligt de derunder framställda yrkandena propositioner, först på bifall till hvad Utskottet i förevarande memorial hemställt och sedan på afslag derå, samt förklarade sig anse den senare propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Herr *Reuterswärd* begärde votering, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som bifaller Bevillnings-Utskottets memorial N:o 14, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås memorialet.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—50;

Nej—45.

Föredrogs å nyo och bifölls Första Kammerens Tillfälliga Utskotts den 1 och 4 i denna månad bordlagda utlåtande N:o 16, rö-

rande tillägg till Kongl. kungörelsen den 26 April 1853 angående rätt för part att återfå till öfverrätt ingifna handlingar.

Upplästes ett insändt läkarebetyg af följande lydelse:

Att Ledamoten af Riksdagens 1:a Kammare Hr *C. J. Christenson* af sjukdom fortfarande är hindrad att deltaga i riksdagsarbetet,
Lund d. 3 Maj 1886.

Seved Ribbing,
e. o. Professor.

Upplästes och godkändes ett uppsatt förslag till Kammarens skrivelse till Konungen med anmälan om de ledigheter inom Kam-maren, som skulle innan nästa lagtima riksdag genom val fyllas.

Justerades fem protokollsutdrag för detta sammanträde, hvar-
efter Kammaren åtskildes kl. 12,50 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.
